

MEIE MATS

Colinn, Harju, 46/15 • Nädalleht • 18 aastakäik • 1920 • November, 6 • Nr. 87 (269)

Gori joonistus.

— „Te olete kõrges riigiametis, aga mispärast te veel kõrvalt sahkerdate ja spekulereite?“
— „Te olete mehel, aga mispärast te kõrvalt teenistust ostate?“

Prokuröör.

Luisse Westkirchi romaan.

(Järg)

„Teie olete uudishimulik? Meie, naised, peame üksteist aitama, arwan ma, ja mitte küsima. Miks küsida? Meie teame ka küsimata. Wõi eksin ma?“ Ta kumardas ettepoole ja waatas Eddale silma. „Missugused tõsised lapsesilmad Teil on! Ja see meeldib talle? Jah, wastolu, wastolu! Inimene arwab oma nõiduwust ikka vähemaks. Miks silmitsete mind nii tõsiselt, silmis küsimus, mis huultele ei taha tulla? — Jah, jah, jah — nii see on! — Teid ehmatab minu otsekoheesus? Laps, meest võib petta — naist, tarka naist ei ial. Ja Teie ei ole rumal. Miks peaksin ma Teid siis petta katsuma? Jah, ma olin Teie peale kord wäga armukade, wäga! Aga nüüd mitte enam. Ei. Kui kellad Teie pulmapäewal kõlawad, hakkab ma kergemini hingama. Seda võite temale ütelda.“

Edda tõusis üles, tulipunane näost.

Kuna Looa rääkis, oli tal, nagu keerataks ta südames peenikest nuga ümber. Tükk-tükilt rebisid Looa sõnad mehe pildi küljest, keda ta armastas, tõelikkuse, ustavuse ja usaldawuse läiget maha. Ta peaju lõgines pealetungiwate ettekujutuste ja mälestuste küllusest. Ainus asi, mis talle selgeks sai, oli mõte: Nüüd mitte, selle naise ees mitte kokku langeda! Nüüd, nüüd nimelt pea kõrgele! Ja Pauli päästma. Mis siis sai temast ja Paulist — selle peale ei tahtnud ta nüüd mõelda.

„Armuline proua,“ ütles ta külmalt, „kõigest, mis mulle ütlete, ei saa ma aru weel seda üht, mis kõige tähtsam ja mida ma ootan: abinõu, kuidas Pauli aidata.“

„Aidata? — Herra von Tüngen aitab ennast juba ise. Tema on tark mees. Ja süüdistus on nii wastik, mõttetu. Mind waritseb palju suurem hädaoht kui teda.“

„Teid?“

„Teie ei tunne minu meest. Uskuge, mehed on hoopis teistsugused kui meie neid neidudena ette kujutame — Teie sugulane ka — omakasu-püüdjad, hoolimatud. Frankenberg näib olewat sile, rahulik. Ta on hirmus. Ja ta kannab ju pulmadest saadik minu peale wiha, et ma oma waranduse oma nimele jätsin ja seda ise walitsen, nii et ta selle juurde ei pääse. Nii tark olin mina. Omandus on wabadus. Aga seda umbusklikumalt luurab ta mind. Onnetust kohtupäewast saadik elan ma weel waewalt. Iga suupiste juures wärisen ma. Tema ei salli lärmi, minu mees, teate. Ja ta ei kohku millegi eest tagasi. Mitte armukadedus ei aja teda, nii loomulik tunne see ei ole. Ainult haiglane hirm naeruwäärilikkuse eest. Ei leidu midagi, mis ta ei teeks, et aga selle käest pääseda. Herra von Tüngeni rüütlimeele küljes ripub mu elu. Oo, kuidas olen ma oma pead waewanud wõimalust otsides, et talle ilma oma mehe teadmata sõnumit saata. Teie, Teie, armas preili v. Wilmersdorf, olete minu päästja

ja räägite temaga. Ütelge talle, mina olen seda tema pärast ära teeninud, et ta mind hoiab.“

„Armuline proua, Teie teate, kus herra v. Tüngen wiibis sel ajal, kui see õnnetu neiu ära tapeti!“ hüüdis Edda ägedasti. „Teie kohus on seda tunnistada.“

„Minu kohus? — See oleks enesetapmine!“

„Inimesel peab julgust olema kanda, mis ta ise wälja on kutsunud.“

„Minul peaks julgust olema? Minul? — Ja temal — temal mitte? — Ärge wõtke enesele niisugust kohtumõistja-nägu oma noores, tarretus paendumatuses. Uskuge, liig suur tõearmastus on maailmas ju sama palju õnnetust sünnitanud kui tige wale. Herra v. Tüngenil on kümme teed enast päästa. Tema ei pea minust üle astuma. Ei pea! Mitte minu ja mitte ta enese pärast. Sest lähemal sammul leiaks ta enesegi tee kinni olewat. Frankenberg ei anna andeks ja tema side-med ja tahtmine ulatawad kaugele. Nii siis peab ta ka enese pärast waikima. Ütelge talle seda. Ja andke talle minu kiri ära.“

„Wõtke kiri tagasi. Mina ei räägi Teie nime tema ees wälja.“

Looa raputas pead.

„Miks Te minu peale pahandate? — Et ma kellegile hea olin, kes ka Teile kallid on? Mina olin eila. Teie olete täna.“

„Wõtke kiri tagasi!“

„Ei.“

Edda pani kirja lauale.

„Ma pakkusin end temale päästjaks. — Muust — ei taha ma teada.“

„Wait!“

Proua Looa kuulatas aralt wälja.

„Kui minu mees peaks küsima, siis käisin teenri pärast tänamas. On tubli. — Mõtelge järele, preili v. Wilmersdorf — tema pärast, Teie enese pärast!“

Ruttu awas ta ukse ja kadus, enne kui Edda teda sai tagasi hoida.

Walgena paistis kiri laualt silma. Ja et kojast parajasti sammud kostsid, peitis Edda kirja ruttu taskusse. Siis tõusis ta üles ja katsus järele mõelda. Ja tal oli, nagu oleks talle maja katus kaela langenud, nagu wanguks seinad. Truuduseta! Truuduseta! See sõna wasardas ta peas nagu kella tiksumine. Mis oli weel kindel, kui Paul teda oli petnud? Mispärast petnud? Mis asi oli teda ajanud ennast temaga kihlrama, kes ju ise enese arwates waene ja mõjuta oli ja kes talle ise oli ütelnud, et ta seda ei olnud lootnud? Mispärast oli ta temale armastusest rääkinud, kui ise teist armastas? Kui ta teda suudlemast kohe salamahti selle teise juurde ruttas? — Aga Paul ei armastanud ju seda teist. Selgesti nägi Edda seda õhtut oma ees, mil Looa neile sisse oli tunginud ja Paul pärast akna oli awanud — täis jälkusetunnet. Tal pidi oma teo tarwis teisi põhjusi olema. Aga ta segane pea ei suutnud täna seda mõistatust lahendada. Kõik mõtted uppusid

walu, haavamise, jälkuse tundes, nagu oleks ta keha millegi mustuse külge puutunud, ja ta ei suutnud jälgi ära häwitada, kuidas ta seda ka püüdis teha. Ta pea walutas ja oli uimane.

Nüüd kajasid tema kohal ülewal toas samumud. Kas tuli onu Adalbert teda Pauli juurde wiima? Oh, mitte seda! Ta ei wõinud, ei tahtnud Pauli nüüd näha. Ta oleks surnud häbis enese ja tema pärast.

Ja ta jooksis trepist üles ja astus onu tuppa.

„Armas onu! Mu terwis ei ole korras. Ma ei wõi — ei wõi täna Pauli juurde minna!“

„Missugune sa wälja näed, laps?“ hüüdis krahw ehmunult. „Sa oled tõesti haige. Johann mingi kohe arsti järele.“

„Mitte, mitte, palun. See on ainult ärewus. Ma lähen woodisse. Homme on kõik mööda. Ainult rahu, mõned tunnid rahu!“

Ta kahmas onu käest kinni ja pigistas seda. See wanamees oli tema wastu alati hea olnud, parem kui keegi teine maailmas, peale wanemate, kes hauas uinusid. Muidu ei keegi.

„Ära karda minu pärast, armas. Meil — meil oli täna raske päew, meil mõlemil. Head ööd!“

Ta läks oma tuppa, tõmbas eesriided ette, mattis pea patjadesse ja pigistas silmad kinni. Mitte midagi enam näha, mitte midagi kuulda, ei ühtki inimesenägu, ei inimese häält, ei päikesewalgust!

Aga mõtteid ei saanud ta eemale tõrjuda nagu päikesekiiri. Mõtete pudipadi oli seal ja nõudis: lahenda mind. Kui ta süda kokku tõmbus äraandmise all, mis ta kannatanud, siis pöörles ta peaaegu wahetpidamata küsimus: mispärast? Ja ta ettekujutusest läbi hakkasid üksikud tõsiasjad keerutama, pikkamisi kui piinaratas, mis aste astmelt ta lihasse lõikas: kõrtsitüdruk, kellega ta naliatanud, kellele ta loosi kinkinud, ilus proua, keda ta salajas waatamas käis, kuna ta oma waeale sugulasele armastusest rääkis ja ometi ei lubanud, et ka ta parem sõber ja teine isa — onu — selle armastuse oleks teada saanud.

Ta süda wäsis ära piinas ja walus. Tal oli tunne, nagu oleks ta rinnas surnud ja ei wõiks iial enam loota ega armastada, ega rõõmustada.

Õõ pimedus hakkas juba wähenema. Seal, üsna äkki, ta ei teadnud isegi, kuidas see sündis, astus pallisaai ta silmade ette, pallisaal, kust prokuröör äkki wälja hüütud, et surnukeha waatama sõita.

Ta kuulis just kui oma kõrwa juures Tüngen'i sõnu: „Mis ka iial sünnib, selle juures, et ma sind armastan, ära iial kahtle. Selle juures ei iial. Luba mulle seda!“

Ja üsna aegamööda hakkas surnud, tarretanud süda jälle tundma. Weel ikka woogas mõtete pudipadi ta rinnas. Aga selle kohal seisis säravana, nagu wikerkaar, armu pant weeputuse wete kohal, töötuse sõna: „Minu armastuse juures ei tohi sa kahelda!“ Ja õrnas walgusekumas, mis ta minewiku peale waldas, hakkas Edda jälle

armsama nägu nägema. Tõsise ilmega seisis ta tema ees. Ja ta tundis: seekord ei olnud ta temale waletanud. Ta ei olnud talle iial midagi waletanud. Ta armastus oli eht. Jäi üle palju lahendamatu ta tegudes, palju inetut, mida neiu ära wõita raske oli, sest et ta sellest aru ei saanud. Aga Paul oli kui inimene täis kirgesid ja auahneid soovisid ja ei istunud mitte nii hästihoitud majas kui tema. Tema tee läks elust läbi, kus kõiksugused kiusatused tegutsewad. Mis ime siis, kui elumustus ta jalgade külge jäi? Oli ta pattu teinud, siis kannatas ta ka. Kas pidi tema, Edda, kes teda armastas ja keda tema armastas, talle truuduse murdma, nüüd, sel silmapilgul, mil ta kõige suuremas hädas wiibis?

Ta tahtis täna tema juurde minna. Ja mis teda ootas, seda tahtis ta kanda, oli see hea wõi paha. Pilwitu õnn äratas jumalates kergesti kadeduse. Tema pisaratest märg, walus õnn leidis nende ees, wõib olla, armu.

Warakult tõusis ta üles. Ja täna ei jätnud ta järele: Adalbert pidi oma sõna pidama, pidi ta Pauli juurde saatma. Kui onu ei oleks lubanud, wastu rääkida ei oleks ta ka suutnud. Tõeasi, et õepoeg alles elas, tegi ta oma otsustes kõikuwaks. Ta tundis Pauli kui meest, kel palju isiklikku julgust oli. Kui ta sellele teele ei astunud, mis tema, Kracht, talle oli kätte juhatanud, siis pidi tal põhjusi olema weel loota. Ka Edda põrutamata usk oli tema peale mõju awaldanud. Oigemini kui targad ja kogunud inimesed näewad tihti need, kes südames alandlikud ja lihtsad, sest et nende mõistus ainult peajas näeb, segawad üksikasjad aga tähelepanemata jätab.

Talle oli see kergenduseks, kui Edda palus, et ta Pauliga üksi jäetaks. Enne kui ta oma südamega selgusele polnud jõudnud, ei tahtnud ta õepoega näha. —

Paul von Tüngen istus sügawas mõttes, kui waht ukse awas. Wangistamisepäewast saadik oli ta meeleolu alati langenud. Ta peaju mõtles enda haigeks oma saatuse kallal, mis nagu ta kongi seinad kitsalt ta ümber koondusid, kust wäljapääsu ei olnud. Sest ukse ees walwas ta meheau. Uhe naise hea nime kaudu ei tahtnud ta ennast päästa. Seal kahmas ta juba oma perekonnapea kingituse, wäikse rewolwri, järele, mida ta oma rahustuseks rinnataskus tundis. Mitu korda oli ta Eddale juba kirjutama hakanud. Ikka jälle rebis ta paberi katki. Ei leidnud sõnu.

Ta ei tõstnud ukse awamise puhul peadki üles. Uus ülekuulamine — uus piin? See tuli ikka weel küllalt warakult.

Seal teatas waht: „Preili von Wilmersdorf!“

Nagu elektri abil kargas Tüngen üles. Juba seisis Edda läwel.

„Sina! Sina!“

Muud sõna ta ei leidnud. Ta tõmbas neiu käed suule ja kattis need suudlustega.

Järgneb.

Gori joonistus.

Puhastwerd eestlased saja aasta pärast.

Uuemad hõmütelegerammid.

(Okstraaditeel.)

Kapp-hornist. Eesti saadik jõudis hea lootusemaaninale, et siit poola-marju leida.

Rahapaja st. Riigi rahapada suurendati uute katalde läbi, milles nüüd koduvaluutat keetma hakatakse.

Raudteelt. On kavatsusel kogu raudtee võrku allamäe süsteemil käima panna. Katseidit Nõmme ja Tallinna wahel õnnestas hästi.

Mustakunsti jaamast. Terwe rongi

täis puid pistis minema, teadmata kuhu poole. Wedur ei suutnud aurupuudusel vastu panna.

Saja st. Sadas 5 miljoni paksune kord altkäemaksu.

Toompealt. Uue kabineti kokkuseadmisel juhtus õnnetus — üks tööline kukkus sisse ja uppus ära!

Seamäe rabast. Tšekileiwa tagawarad lõppesid otsa.

Eikumise-osakonnast. Konka pandi härumeeste abil käima.

B. del M.

Otsekoheus walitsemises.

Henrik Saar (Ints).

Mispärast ei püsi meil walitsused?

Heldekene, kas see siis juba arusaadaw ei ole!

Sellepärast, et Eesti iseloom juba niisugune on, et kus kaks koos, seal kolm jonn. Ehk, nagu juba Mooses ütles: „Üks nõõgib ühte, teine teist, kuid õige nühk on kaugel neist.“

Kuidas wõiks meil mingisugune koalitsioon püsida? Meil, kus poliitikaparteid, nagu sead, anid, liblikad...

Üks tahab kooli usuõpetust, teine musuõpetust... Üks tahab anda kindralitele mõisaid, teine arwele wõtta ka kõiki riigi põõsaid... Üks tahab sotsiaalset rewolutsiooni, teine raha dewalwat-siooni...

Ja kui luik, haug, wähk weawad, mis saab siis koormast?

Wõi kui ühestki parteist kõik mehed. Kui pea ei muutu nende meel? Ja igäühel on oma tarwituseks ikka oma keel.

Kurja keele pärast oli ka weeputus.

Nüüd on sellest aru saama hakatud. Ja töö-erakond oli esimene, kes ministrite arwu wähendas, et mitte suure hulga wahel suurt segadust ei tuleks.

Aga see oli ainult katseks. Puudulik asi ehk, nagu wenelane ütleb, — polumeera.

Mis te ütlete, kui Kukk korraga Piipu ei salli — ei suitsu, ei lõhna. Ehk kui Strandmann sõnab:

„Oleks parem hawanna!“

Warsti meeste wahel wäike wing, naistel kaastundmust täis hing, lärm läheb naabrite kõr-wu, warsti maailma põrgu ja siis — walitse kriis.

Mistarwis ise rahaminister ja ise kaubandus-minister?

Raha ja kauplemine, raha ja tööstus. Mis-tarwis siia merd wahale teha? Ehk kaubandus ja wäljamaa, raha ja wäljamaa... Wäga hästi passiwad ja peawad ühe kepi all olema raha-, kaubandus-, tööstus- ja wälisministeeriumid. Wõi teedeministeerium. No toho, pagan, mida ma kaup-len wõi wäljamaaga ühendust pean, kui teid ei ole! Ehk haridusministeerium — on see raha-ministeeriumiga koos, on lihtne asi kooliõpetajate palke wälja maksta. Siseministeerium — kohe oma näha, kui palju jõuab kaitsepolitseid pidada.

Ühe sõnaga — kõik ministeeriumid olgu ai-nult ühe mehe käes. Siis ei pruugi ühest kohast teisse kirjasi saata, waid minister sõidab ise ühest asutusest autoga teise ja kirjutab paberid allä.

Ja mingisugust kriisi ei tule. Ei tee Jaan hästi, saab Juhan. Eksib Juhan, saab Mart. Ei ole mingisugust **kabineti kokkuklappimist** ega meeste kokkusawitamist.

Ja wäljamaa ei pane tähelegi, kuidas meil ministrid lendawad. Peaasi — kriisi ei tunne enam.

Tallinna linna walijatele.

Kes on nr. 5 nimekirja mehed?

Poliitika taewas kui sabaga tähed...

Nimekiri nr.

5

„Meie Matsi“ mehed.

- 1) Kiwilombi Ints.
- 2) Hans von Kakk.
- 3) Ed. Troonia.
- 4) Charles.
- 5) B. del M.

Kui weel Eesti riiki jallid,
siis nad Riigikokku walid.
Meestel neil on pilkenooled —
purustawad jonn „fooled“,
purustawad „seanaha“,
piitsutawad kõik, mis paha.
Kes ei ennaft kiida tööga,
kõik need pantaks pilkelööga.
Temale ka jäeb siis kriis,
kui ja walid nummer wiis.

5

Wäidse-Piidre resolutsioon:

Selleperäst naine, miis,
wali ikki nummer wiis!..

Nüüd ministrite arwu
on palju vähendud.
Ei maksa seda karju,
et mehed puudunud.
Kui minna kaugemale,
wõib weelgi kärpida,
ei Eesti ole hale
ka ainult wõmmiga.

Walimiste strateegia.

Gori.

Jätka seuraa.

Kui te täiesti erapooletu ja ajakõrgusel tahate olla, siis võite te sõmkindaga sõngleerides eksimataalt konstateerida, et kino mulle tundmata ei ole.

Tänan.

Kinos käin ma sellepärast, et seal draamat ekraniseerides nii palju koledat nalja pakutakse ja komöödias hirmult draamat.

Ent ma ei pretenteeri, ei käesoleval filmipilgul ega ka peale surma, eeskujuliste kunstimaitse-professorite nimekirja tähtsate kohale ja sellepärast ei karda ma ka kõige autoriteetlisemat kriitikat oma tegewuses kino suhtes.

Teatud situatsioon arwesse võttes, julgen ma oletada, et ka Carl Sarap samafirmalist kompassi tarwitab.

Olgu termitatud kõik, kes ka alawäärtuslikes „esemes“ kunsti leiavad, sest need on tõsised kunstnikud. Kunstist kunsti leida oskab iga tolgus.

Filosoofia. Punkt.

See oli minewal laupäewal. Ma usun te mäletate weel möödaläinud laupäewa.

Sest ma jutustan ju teile aga mitte Arkadi Buhowile.

Sellepärast.

See oli minewal laupäewal.

Ma olin kinost tulnud, istusin tugitoolis*) ja sõin midagi sibula taolist.

Ma arwan, see ei ole makswate seaduste ignoreerimine, kui inimene waluuta puudusel kinost tules midagi küpsesibula taolist kõhu ruumidesse opteerib.

Nagu näete, oli ka kaitsepolitsei minu arwamisega solidaarne, sest ühtki politseinikku ei olnud kusagil näha.

Kõik tänawad olid kuiwad ja kiwid ohkasti kergendatult. Kinos demonstreeriti üleilmlist nõõkpilli: „Tatari warao sündimata tütre pealuu ehk Pansu Bertha alla elusalt maetud“.

Pill oli kole põrutaw ja lint katkes igas minuis kuusjada korda.

Kuulutusese seis is häägla täheraibetega, et iga kinoskäija omale midagi kaasa wiib.

Nüüd, tugitoolis istudes tuli mulle see ähwardus meele, ma jätsin söömise ja tahtsin oma pesu põhjaliku analüüsi alla võtta, et näha, kas ma ikka ka midagi kaasa olen toonud, kuid seal... Kannatage.

.... kuid seal löödi mu toa aken raske asjaga sisse ja tупpa kargas mees, kelle wälimus ühelegi rõõmu ei teeks.

„Tere õhtust!“

„Tere, tere!..“

*) Sellepärast tugitool, et tal pool labidawart neljanda jala toeks. Muidu kukub ümber!

Rabindra-Nath-Tagore märkus.

„On teil üks paberos?“

„Paberosi mul kahjuks ei ole! Kuid siin on tubakas, ehk keerutate omale ühe junni!“

Ta keeras omale wõimatult wiletsa wilka ja istus siis laua äärele.

„Mis te arwate, on see wõimalik, et Weenus peal samajugused elawad olewused pesitawad, nagu maakeral?“

„Ah, mis ma arwan wõi?“

„Jah!“

„Ma arwan, et see nii on! See on kindlasti nii. Ja miks ei peaks see nii olema, sest Weenus on ju kõige pealt ikkagi Weenus!“

„Täiesti minu arwamine! Kuid ütlege mulle nüüd, mis te arwate Maksimowist?“

„Ah Maksimowist? Ma arwan, ta on peksu wäärt. See on ju sigadus! Ma ei saa üleüldse aru!“

„Täielik sigadus!.. Ta wõtab küünlate eest 20 marka tükist!“

„Küll on elewant! Kui ta neid wähemalt iseene se raswast teeks!..“

Wõõras wõttis taskust iseäralise riistapuu ja pani lauale.

„Kas seda asja näete?“

„Näen küll!“

„Teate, mis asi see on?“

„Ei tea... Ega see ometi see uus kätekuivatamise masin ei ole, mille keegi neeger kange hirmuga wälja arwas?“

„Ha!.. Teate mis see on? See on miniatuurne kiirlaskja suurükk! See lasub ühes minutis wiisjada pauku!“

„Lubage ma waatan.“

„Stop... Ärge liigutage endid. Siit torust lendawad teile warsti tulised oad habemesse!.. Teie alatu wõllaroog! Mis olete te mu naisega teinud?.. Kus mu naine on, mu magus Alma? Wastake, ehk te olete surma laps!“

„Teie naine on wiist kodus... ma arwan!..“

„Wait!.. Te mõtlete mind petta! Te arwate, et ma ei tea kus ta on!.. Ta on teie juures! Ta on siin!.. Mä tean seda!.. Tehke filmapilk oma magamise tuba lahti!“

„Misjugune tuba?.. Mul ei olegi magamise tuba... Mu magamise tuba jäi Narwa... Ma magan siinsamas... kapi otjas... olge lahked wadake ise!“

„Lori! Kuhu see üks wiib?.. Kas see ei ole teie magamisetoa üks?“

„Ei ole. Ma olen nii ütelda kaasiüriline. Seal elab perenaine. Aga teda ei ole kodus, ta sõitis Rakweresse mehe pulma...“

„Hüwa! Te olete siis mu naise nii kunstliselt ära peitnud, et ma teda ei leia! Aga hea küll!.. Karistusest te sellepärast ei pääse... Andke oma raha ja riided siia!.. Midagi pean ma ligi wõtma — tühjalt ma minema ei lähe!“

Ma andsin talle oma kuue, püksid kõrwitfa hoore, mis mul filmapesukausi kohuseid täitis, kahe teistaastased saapad ja naaskli.

„See on kõik mu maapealne warandus.“

Ta wõttis asjad, tänas, pigistas soojalt mu kätt ja kargas läbi katkise akna pimedasse öösse. Ma ronisin kapi otsa ja hakkasin midagi margamisesarnast toimima.

Maewalt sain ma mõlemad jalad kaesa taha, kui keegi kolinal aknast sisse ronis.

See oli üks tume kogu.

Ma tegin, nagu magaks ma kõige raskemas unes, willistasin läbi nina ja liigutasin kõrwu.

Tume kogu süütas taskulambi põlema, astus siis kapi juurde ja puudutas mind õlast. Ma arwan, see oli õlg.

„Wäga austatud herra Gori!“

Ma ajasin enese istukile.

„Minu juures ei ole ühtegi naist, magamise tuba ei ole mul üleüldse, mööblid ei ole ka enam ja head ööd!..“

Ma tahtsin enese jälle kõwerasse käänata.

„Wabandage, wabandage!.. Ma olen selle ja selle poliitilise rühma esitaja ja mul läks korda seda alatut warast ja riisujat, kes teid paljaks tegi, kinni tabada ja ta oli sunnitud kõik rõõmitud asjad mu kätte andma. Ja nüüd tõin ma nad teile jälle ilusti tagasi. Olge lahked, waadake. Siin on teie kuub, püksid, kõrwitsa koor, naaskel, tojin hõbenuge ja lusikaid, lakk saapad, kuld uur, brilljant kõrwarõngad, suhkurt, rahakott kaheljakümne tuhande margaga, kitsse sidusim ma paelaga akna luugi külge ja auto on hoowi peal.“

„Aga wabandage... Need ei ole ju sugugi minu asjad!“

„Ärge jutustage!.. Need on teie asjad! Te olete unine ja ei mäleta enam hästi. Mõtlege järele... Mina olen selle ja selle poliitilise rühma esitaja ja ma pean teile ütleva, et meie rühm selle eest wõitleb, et kodanikud julgelt ja puutumatast wõiksid elada. Ja kui meie rühm Riigikogus enamuse saab, siis ei ole ühelgi tarwis karta, et talt midagi riisutakse. Me kanname hoolt, et igaihe asjad terwed seisawad! Me näeme ja kuuleme kõik nagu te ise tänasest juhtumisest näete. Ja meie kõige suurem soov on, et iga kodanik rahulik ja julge wõiks olla igal pool, igal ajal ja igas suhtes.“

„Ja... aga te olete wist weidi eksinud. — need asjad ei ole ikka minu!“

„Need on teie!.. Mul on tunnistajad olemas.. Ärge ajage wastu!.. Te olete aga unine ja ei saa hästi aru. Mõtlege aga järele!“

Ta kargas aknast wälja ja oli kadunud...

Ma pean järele mõtlema.

Inimene on ju lihulik ja nõrk ja wõib olla olid mul tõepoolest kuld uur ja kits.

Tal on tunnistajad...

—o—

„Waat, kus imelik regi!“ mõttes wanapagan, kui ta äket nägi. „Põdra pulgad alaspidi — on raske wedada; põdra pulgad ülespidi — ei saa peale istu!“

—o—

Astrid.

Minewiku romaan kirjades.

Richard Kullerkupp.

I

Ma langesin ühele põwlele ja ütlesin:

„Ma armastan teid.“

See, keda ma armastasin, waatas mu otsa ja wastas:

„Tõega?“

„Kindlasti ja murdmata.“

Ta pani minu annetud astrid käest, olles süwenenud mõttesse.

Ma jatkasin:

„Ma ei wõi, ei oska, ei suuda ilma teieta elada. Ma ihaldan teid. Teie olete mu elu ülim rõõm, õnn, unelm. Kas wõin loota?“

„Loota ei ole teil midagi,“ wastas ta kategooriliselt. „Ma olen teise mõrsja. Teie mind wõtta ei saa — tema saab.“

„Miks ma teid wõtta ei saa? Ma wõtaksin teid ihu ja hingega.“

„Ma tean, et teie mind wõtaksite. Wõtmise ja wõtmise wahel on wahel. Tema wõtab mind naiseks. Teie aga wõtaksite niisama.“

„Nii siis — kõik on otjas!“ ohkasin, tõusin põlwelt ja lahkusin rujukud ja murtud südamega õnnetuna armastajana.

II

Neil päiwil sain järgmise kirja:

„Anna andeks, armas Richard! Wabandage, et ma niimoodi alustan, öeldes „sina“, kuid meie olime kord ju nii suured sõbrad. Wabanda, armsam! Ma tahan sulle nimelt selle kirjaga teatada, et olen seda järele mõtelnud tuhat ja sadatuhat korda, mis sa mulle teatasid. Ma olin tõega su wastu ülekohtune, liig ülekohtune. Nüüd aga olen walmis sulle „ja“ ütleva. Ma waatan iga päew neid astrid, mis sa mulle tõid. Nende lõhn tuletab mulle meele sind. Tule mu juure. Ootan. Wiimawari, mis sa meile unustasid, on alles. Wähest tuled ometi selle järele, kui muidu ei taha tulla. Elan nüüd Aia tänawal nr. 9.“

Sind igatsew

Anna.“

Eugesin kirja, süwenesin mõttesse. Tuletasin meele, kes wõis olla see Anna? Kellele annetasin astrid? Kelle juure unustasin wiimawarju? Kes oli olnud mu wastu ülekohtune?

Kaua, wäga kaua tuletasin meele, kuid alles wiimaks tuli mulle pähe, et see oli see Anna, kellele awaldasim armastust kuue aasta eest.

Ma wiskasim kirja paberikorwi.

III

Neil päiwil sain jälle kirja:

„Miks sa ei tule, mu unistus, mu igatsus, mu kõige kallim? Istusin sel toolil, kus istusid sina, kui mulle awaldasid armastust. Wõtsin kätte raamatu, mida sa mulle lugeda tõid, kuid mida

Gori joonistus.

— „Aga teie pildi peal näen ma wälja ju täieline idioot!“

— „Ei, no, ja, ja... Pilt peab ikka ilusam olema, kui natuur.“

Ma siamaale ei saanud aega lugeda. Lugesin raamatu läbi. Huwitaw, wäga huwitaw. Suudlesin neid astreid, mida mulle andsid — öied olid raamatu wahel ära kuiwanud kui paber. Sinu pildile panin kuldse raami ja riputasin sängi kohale. Unetuil öil, kui mu igatsus sinu järele on nii suur, et ei saa uinuda, wotan selle pildi ja suudlen... suudlen kuni kaotan meelemärkuse... suudlen, kujutledes, et see oled sina... sina, minu igatsus, mu ülem rõõm, mu... mu kõik...“

Ma ei lugenud kirja lõpuni. Wiskasin ta paberikorwi.

IV

Neil päiwil sain uue kirja:

Ma ei lugenud kirja siju, waid wiskasin ta teistele feltiks.

Siis wõtsin sule ja kirjutasin:

„Wiis aastat tagasi, lugesin Kaarli furnuarias Marinetti „Suturismi“, warastasin sult ühe lille, mida sinule tahtsin kinkida, mu armas.“

Nüüd saadan ta — on küll närbunud, kuid see ei tähenda midagi.

Wiis aastat tagasi ostsin teatri pileti „Schultleri „Armumängu“ peale, et seda sulle anda tarwitada, kuid ei saanud sinuga kokku.

Nüüd saadan ta sulle. (Pilet on seesama, nii et wõid julgesti „Armumängu“ waatama minna.)

Wiis aastat tagasi tahtsin su onule öelda, et ta tola on, sest et ta meie ühendust ei sallinud.

Nüüd paluksin sind minu sõna edasi anda (arwan, et see ehk ikkagi sinul wõimalik, kuigi onu jurmakuulutuse seisus ajalehtes.)

Wiis aastat tagasi, kui ma tahtsin sind, ei olnud mul wõimalik sind wõita.

Nüüd ehk on mul wõimalik teid wõita, kuid ma ei taha teid.

Teile kadunud

Richard.“

Sellest saadik ei saanud ma enam ühtki kirja.

—o—

• Aja jammid.

Nüüd teame kõik, et Tõnisson waletas, kui deklaratsioonis ta seletas, (me Asutawas Kogus juulikuus, kui seatud kokku oli walitus) — ta astund olla selleks walitjuse ette, et seda anda Riigikogu kätte.

Kuid ei tal omal kohal olnud püsi, waid tegi kergemeelselt walitjuse kriisi. — Kui kasu asjast saab ehk weidi küll partei, kas wõib weel hoolida siis riigist? Ei! Oh, ei!

Töerakond nüüd lubab mõnda, kuid kas see kõik ka läheb nõnda?! Kauaks ta'gi tüür'ma jääb? — Jumal teab, kui mitu korda hüppamist weel üle parda enne Riigikogu näeb.

Weeguse Ete.

Pildi allkiri on kaduma läinud. Ei tea siis, kes see gentleman on, kas mõni töerakonna uus minister wõi mõni muu.

Gori joonistus.

Küpsusnõue.

— „Te tahate meie kantseleisse teenistusesse tulla... Kas te Eesti keelt kirjutate?“ — „Ei.“ — „Aga loete?“ — „Ei.“ — „Kantselei tööd tunnete?“ — „Ei.“ — „Olete abielus?“ — „Jah.“ — „On teie mees tihti ööseti kodust ära?“ — „Jah.“ — „Olete teenistusesse vastu võetud.“

Arsti julgustus.

Haige: „Herra tohter, on ka teie lähekon-
nas seda kunagi ette tulnud, et inimest elavalt
hauda on maetud?“

Arst: „Wõin teile kindlasti tunnistada, et
seda minu haigetega mitte kunagi juhtuma ei saa!“
G.-O.

Dine sõit suslal.

P. pois.

Wagun on korralikult pime. Katkipeksetud aknaaakudes wistab orkaaniline keerdmaru. Külmas ja õudsusel tõmbawad end reisirjad kõssi ja waikiwad.

Waikiwad enamasti; wadistab ainukene töösam reisija, Wenemaalt tulnud optant, külma näijast, barõschnjadest, kalossidest. Nähtawasti on ta rahul sõidu oludega. Kuulan ja haigutan. Oh missal jõuab lunastus — reisu lõpp!..

Nii mõnus oleks natukene tukkuda. Minu wastas istub keegi naisterahwas. Pimeduse pära on wõimata teda näha. Ja ei huwitagi; olen selles suhtes „karstlane“. Uni tukib wõitmata strateegiga kallale, ma toetan küünarnukid põlwele — ja unun. — — —

Ma tundsin midagi wõõrastawat ja ärkasin, aga ma ei liigutanud mitte. Olukorrast aru saades märkasin, et olin langenud peaga oma wastasistuja naisnaabri süle, kuna see oma käed mulle ümber kaela oli pannud.

Ptšii! Misugune häbematus! Ma kohkusin ja tõusin niisuguse hooga, et daamil paar walehammast ehmatades seijupaike wahetasid.

„Wabandage, preili, proua wõi, — see on teist liig julgus, tohin end tutvustada: poisimees, — wanapoiss egoist, naistepõlgaja — ja nüüd teie — niisugune — äh!“

„Ma jõudsin otsusele, et teie armastate, see wabandab mind.“

„Mina armastan? — Muidugi, wiinatšhekke, seapraadi, kuid mitte naisterahwaid.“

Tema kõhistab naeru:

„Ma unun, et teie mind armastate, teie jüda tukkus nii kõwasti?“

„Tukkus? Ah, mul on südamehaigus, südamekloppimine wiist.“

„Aga teie õhkastite nii igatsewalt, õrnalt!“

„Mul on nimelt asthima!“

„Asthima, selles tõmbetuules, waewalt usutaw.“

Pealegi kobasid teie käed minu rinda ja kaela!“

„Mul on wiisiks õõsel kuutõbine olla!“ wastan jahedalt.

„Aga!“ karjub ta nüüd täis meeleheidet:

„Miks ei taha teie siis mind armastada, miks ei taha teie minu peale halastada — waadake misugune meestepuudus! Lõite mul kaks hammast sisse, ise ja — niisugune!“ nuukjub ta.

Nüüd aga sulas minu süda, keerasin ta juukse-palmiku ümber käe ja karjusin üle tuulehulgumise, waguni müra ja optandi hääle:

„Astun kahetunneks neljaks tunniks teiega abielusse! Wanduge, et mulle truu olete selle aja!“

Ta kohkus.

„Wanduda! Kakskümmend neli tundi ühele truu olla, see on wõimata, seda ei suuda ükski naisterahwas, teie olete liiaks armukade! Ma ei wõi teiega abielusse astuda — ei!“

Laskisin lahti ta juuksed, otsisin üles pingilt kaks wäljapõrunud walehammast ja sõnasin neid talle kätte ulatades: „Kahetsen wäga, te olete minu esimene armastus suslal!“

Rong peetas waksali ees.

Sammusin waksali puhweti, et kinnitada keha üleelatud draama järgi. Puhastasin endale tee letini, tellisin ühe protsjoni sööki, (et ma lahutus-teadlane ei ole, ei tohi öelda mida.)

„Palju ta maksab?“ pakun sajalist.

Puhwetipreisi, kes nelja wõi wiie käega rahawastu wõtab ja söökisid jagab, wiskab mulle Jumal teab kelle raha wastu silmi... .

„See raha on wale!“

Et õienduseks aeg puudub, pakun teist.

„See on lagunud.“

Kolmas. — „Sel pole wesinumbrid.“

Annan neljanda, see wast läheb. Mulle antakse tagasi, waatan: üks sajaline wale.

Palun lubage see raha siin!“ õiendan wiisakalt.

„Pole midagi, käib küll!“

Waatan, teine lagund. „Wabandage, see on päris närul!“

„Ei tea kes teie jaoks uusi tegema hakkab!“ jähwab „preili“. Meeltheites pistan raha tasku ja surun kahwi pihku. Nüüd kõlab kolmas kell... .

Suure waewaga leian oma pimeda waguni teiste sarnaste hulgast kätte. Minu platsil lesib keegi „gentleman“.

„Wabandage, see on minu plats,“ ütlen wiisakalt.

„Ma sõidan „Waskräämale!“ wastab gentleman.“

„Ükspuhas, kuhu te' minu pakid panite?“

„Mina spekuleerin,“ wastab gentleman.

„Minu kawaleer,“ tutvustab endine daam teda.

Imestan, misugune ükskõiksus, imelik tüüp.

„Millega angeldate?“ pärin huwitatult.

„Ei weel millegiga,“ wastab see häbelikult, „aga on teil ehk midagi müüa?“

„Ei?“

„Siis wast soowite osta?“

„Aga mida siis, kui teil midagi pole?“

„Isteplatši näituseks wõi?“

Mis teha, annan gentlemanile jootraha. Olen wäsinud ja tema spekuleerib. Sain platši tagasi. — Ei, ärge mõelge. Imeliskamata. — — —

Enne weel kui kohale jõudsin, murdis riiu- lilt langew pakk mu kaesaluu, külm tekitas nohu, spekulant tantsis warwad laiaks, opetandi paber- rosid tekitasid riides tulekahju ja mis weel, kui walgeks läks, tõi konduktor küünla.

Ja — umbes niisugune on õine sõit suslal.

— o —

— „Wõi juba ka purjus!“ ütles Tombi Tõnis, kui ta suure tormiga linnakseid jahwatades tuur- liku ümber kukkuda laskis.

— o —

Suweõine pettumus.

Naljand.

Charles.

Kui walge suwiõõ laiutas walgena liblikana tiibu, astus külawahelisel tänawal Siim Meigas, küürakas wanapoiss, ofsekui kandes turjal aastate koormat.

Astus ühe talu õue, wilistas taja koera oma juure, andis sellele midagi taskust hambu, astus siis talu otsa ja pani jala redelipulga peale, mis wiis lakka.

Koer urises hända liputades Meigasele järele ja puges siis, saadud midagi koonu otsas, oma elumaija, mida moodustas küljeli sükatud waat, mis weel laotas silgu-lõhna.

Meigas ronis mööda redelipulke üles. Peatas siis luugi augu ees.

„Kuule ete, Leena... Tõhin tulla?“

„Lakas kuulbus kahin, kihin. Siis oli kõik waikne.

Meigas ronis luugiaugust sisse.

„Häbened ete, mis? Ega's ja mind ete oodanud! Jhaldad ete nooremaid, eks?“

Meigas ronis lakas tõllakile tahapoole, kus hämaruses walendas walge lina äär ja osa patja, mille peal näis lamawat inimkogu, kes mähkinud end ülepea waipa.

„Mal oled,“ sosistas Meigas, istudes magaja kõrwale.

„Ootad ete kedagi? Ei oota? Las ma ete katsun su jalakest! Ä' tõmba ete ära kedagi, egas ma ete su jalga ära sõõ!“

Inimene waiba sees ei wastanud; kuulbus ainult rasket hingamist.

„Häbened ete totsiike, mis? Ä' äbene ühti! Egas ma ete sulle äbi tee ühti! Wõta n'd ete waip pealt — lämbud ete weel niimoodi ä'!“

„Auh-auh! Auh-auh-auh!“ wastasid koerad kaugel, kaugel.

Meigas pani käe tasakeši kogu peale ja jatkas:

„Leenike, ä' ete pahanda, et tulid õõsel kui waras. Mul olid ete mõjuwad põhjused: Ega sa pahanda, eks? Wasta ete — üksainus sõnake!“

„Ha-ha-ha-ha-ha-ha-haa-haaa-aaaa!“ kilsid kaugel külaneiuud suwiõõses waikusel.

„Tulin ete, Leenake, siia, et sind ete suudelda mats ja mats wastu põski. Olen ete wisanud ammu silma su peale; sa usu ete mind! Oleme ete paras paar, kui kaks tilka wett — mis meid siis ete keelab üheteise wastu hea olemast?! Aga kui sa ete just muidu, na tutwuse poolest ete, ei ole päri, siis wõin ma sulle ju ofa selle eest, mõistad... musu, kõdistuse ja muu surri-murri eest... midagi ete annetada... Näituseks mul on üks ete kiwita lopergune hõbefõrmus. Wõiksid ete selle saada. Ostsin ete selle Tuisu-Triinule, kellega toona kihlatud olin. Aga ete, kui hakkas teine ula elu elama, küsisin ete sõrmuse tagasi. Kingiksin nüüd ete selle sulle. Aufõna, egas ma ete nii ihne olegi. Kui ta-

had, lisan ete paar marka juure paberiraha. Rotid närisid ete need rahad, mis sulle annaks, katki, aga ega's see ete mu heldust wähenä. Kas tahad, mis?“

Meigas ootas wastust asjata. Ainult kaugelt-kaugelt kostsid suwiõõ helid. Siis silistas ihaldatu keha õrnalt õrnalt läbi waiba, tundes ihus ma-gust joobumust.

„Et sa mu wastu pole ete hea, siis oled wististi ete pahane? Ei tea sulle halba teinud olema ete muud, kui et su peale käin ete? Wõi mõited sa ete selle Toobri-Jüri peale, selle mu sulase-nolgi peale? No see oleks ete wast tolkus, mis tolkus, kui ta ete nii tark poleks. Seda ma ütlen, et kui sul ete pahemat pole, siis ära ete sellega kah sehti lõõ. See waatab ete kus kiwi all wä-hjad on, aga et tema sind ete ära wõtaks, siis peab tema ete ise wähjaks saama. Niisugusele wa-ja panna ete õhelik kaela, kui sa ei taha, et ta ete sulle ei pane. Tahad ete, ma teen seda?“

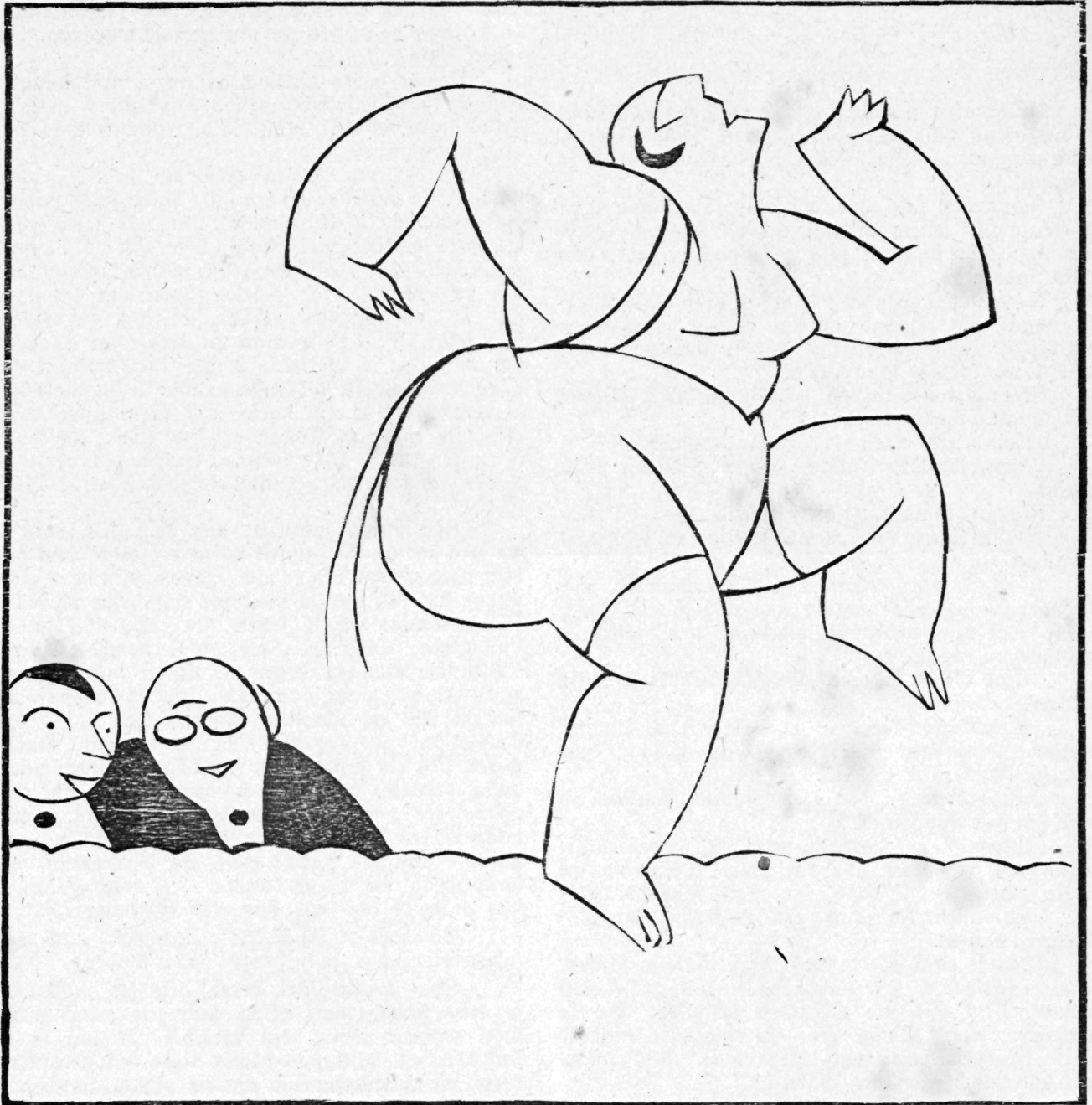
„Uh-uuuu-uh!“ wilistas kaugel wanker was-tuseks, aga rattad laulsid: „Tshah-tshah! Tshah-tshah!“

„Aga kui sa oled ete aus neiu, siis wõin su ete ära wõtta. Sa ainult näita ete täna, kas oled kah puhas. Sest ma tahan sühukest naist, kes oleks puhas kui lill, mis kaswab ete rammusas sõnnikus. Ma proowiks ete su järele. Ja raha mul on ete kui muda. Olen seda ete ausal kombel saanud. Lähem ete korraks koormaga linna turule ja a'a raha kas wõi kamaluga tasku. Aga kui wõid müüri, siis on see, et üle turu kaup, puhas kui kuld... Teistel on ete kartuli pudruga segamini, minul mitte. Ma ete segamini ei tee. Ma ete panen pudru puha keskele, aga wõi weerele. Sest kaup peab olema ete puhas... Niisama ka piimaga. Teised panewad ete wett piimale ulka, mina jälle panen piimale ükshi ete puhast wett. Ja seda müün. Sest kaup peab ete puhas olema... Wasta ete nüüd, kas proowin sind ete, kas oled ete puhas?“

„Õõ-õõ-õõ, suwe-õõ-õõ!“ Kahistas tuul aeg-lases crescendos puu okstes talu ümber.

„Aga Toobri-Jüri peale ära ete mõtle! Ei ta näo sühwerplaat kõlba kuhugile seinä peale, weel wähem noore neiu kõrwale. Ja kui sa ete tahad teiest lahti saada, siis wõin ma kordnikule pista ete mõnikümmend marka piisku. Siis on ta ete wabariigi piiridest läind. Näe, Tuisu-Toomas tegi ete niwiisi. Kauples teine Mäe-Jaaguga turul kõrwuti. Müüdi ete porgandid ja kapsaid ja kaalisk. Mis Tuisu-Toomas müüs 100 marga eest, seda Mäe-Jaak 50 marga eest. Mis Tuisu-Toomas 50 eest, seda Mäe-Jaak 25 eest. Ja kõik ostjad läksid turul Mäe-Jaagule, Tuisu-Toomale ete aimuski. See tegi ete, mõistagi, Tooma inge täis. Ostis ete siis ühelt uulitsapreilist, kes müüwad linnas turul ete salaja paberosse, ühe enamlaste, riigi-wastaste, proklamatsijunni, andis preilile weel mõ-ned margad ja käskis ete pista Mäe-Jaagu tasku ja kutsus siis kordniku. Ja kui kordnik ete tuli, ütles Tuisu-Toomas: „See Mäe-Jaak on üks riigi-

Gori joonistus.

Export tantsude hooajal.

— „Mis sa sest tantsijannast arwad?“

— „Ma arwan, ta on waremalt wist kusagil teesillutajaks wõi keskkütte aparaadiks olnud.“

wastane, kes jagab rahwale proglamatsijunne ja annab rahwale poolmuidu kaupa.“ Ja kui kordnik ete seda kuulis, wõttis Mäe-Jaagu kinni, wiis ete pokri ja otjis ete taskud läbi. Ja Mäe-Jaak muudkui mine Wenemaale, aga Tuisu-Toomas turul ete muudkui kergitas hinda mis wõis... Niiwiiši, Leenu, wõime ka saada mu sulasest Toobri-Jürist ete lahki, kui aga mind tahad, mis? Wasta ete, kulla Leenu!“

„Auh-auh, auh-auh-auh!“ wastasid jälle küla koerad Leena eest, kel kui suu täis kulda.

Nüüd muutis Meigas taktikat. Ta waikis ja hõdistas Leenat läbi waiba, tundes ikka enam paisuwat iha.

„Kuule, Leenu, kuule ete!.. Laf' ma katsun ete su rindu! Kauga ma siin ete ootan?.. Näe, hommik ete juba wäljas... Oled ete nõus?..

Gori joonistus.

- „Mis riistapuu nõuke on?“
- „See on uus pealinna tramwai.“
- „Soo oh!.. Waata, waata, wõi nüüd pandud ahwid tramwaid wedama!“

Aga kui ma wägise topin ete su suu kinni heintega, rahaga ja siis?.. Lase n'd!..“

Äkki tuli Meigasele imelik mõte. Oli wiimane aeg, kui ta tahtis Leenat wõita: tõuswa päikese esimene kiir walgustas ila ta suunurgis kui kastepärleid. Ja siis, piirita ihast aetud, haaras wärisewail sõrmil waiba ja tõmbas selle äkki ja ootamata terweni lamaja pealt ära.

Meigas jäi imestanult oma ette wahtima. Tema ees lamas tema sulane Toobri-Jüri, kelle paljastud hambuil säras koidiku purpur-kuld.

„Kikerikii!“ laulis sel silmapilgul kukk; see kõlas Meigase kõrwus kui „aprill!“

„Eh... Jma, Jüri!..“ tuli wiimaks üle Meigase huulte, kui ta ju oli püsti karanud. „Mi—mis ja ete siin teed?“

Jüri vastas rahulikult, hoides kõigest wäest tagasi naeru:

„Ootasin Eenut ... aga seal tulite teie, pere-meess... Plika, mait, wiist nägi külalisi ja ei tulnudki tänaseks lakka magama...”

Meigas pööris ringi ja ronis lakast wälja trepile. Häbistatuna, alandatuna ronis ta alla.

Walge öö laiutas tiibu liblikuna ja tõusis lendu.

Kikerikii!

Algas hommik.

—o—

KUPLEED.

Mattu Poksi repertuaarist.

Kes wiiekümnelisel ühe nulli juurde teeb, oi hirmus trahw on sellel — ta sunnitöösse läab. Mispärast teda trahwida — rahakursi tõstab ta: siis wiiekümne margine wiissada maksab ka.

Ja tuleb kätte tali, ei ole saada puid. Pea külm ka toas wali, et lõgistad sa luid. Kui pakane ju kange, siis puudeamet ka wast metsa lumehange läab puid kord otsima.

Nüüd tahad miskit saada — ei saa sa rahaga, sest raha wäärtus sarnane on langend lehega. Kui lähed söögipoodi ja lõunat wõtad sa, siis maksma pead uut moodi — ka toidukraamiga.

Me ajalehed kangest ja hirmsast haisewad, ja nõndasama wängest ka sisu trükiwad. Kui nõnda läheb edes, ei ole mitte hull, kui kaasandeks lehes sa leiad „Nr. O“.

Ka moodi-ilmast palju on ümber muutumas. Mood enne nõudis walju, et daam end lõhnastas. Nüüd praktilik aeg wäga — kõik lõhnad kallid ka ja mõni daamikene käib oma lõhnaga.

—o—

Ääremärkused.

H. Saar (Jnts).

Meil on praegu siis see Piibu ministereium. Eks ta ole. Teeme kriisi ja siis peame saloogat ja paneme piipu.

Mispärast on siis meil kriisid?

No kas te siis selle peale tulnud ei ole?

Kas te ei ole kuulnud, kuidas alati ajalehed kaebawad, et wäljamaal meist midagi ei kirjutata?

Ja ütelge, mis huwi tunneb wäljamaa sellest kirjutada, et meil wedur põlewkiwiga seitse wersta ära sõitis ja lootus on, et kui meie metsad läbi, siis meie ka ainult põlewkiwiga läbi saame. Ehk mis sellest, et lubatakse anda wiis miljoni altkäemaksu, millest nelja miljoni mitte ei näe. Ja isegi see ei huwita, et meie wälisministereiumi sisse murtakse ja Walga linna piiriplaanid ära warastatakse.

Aga teine asi on riigipööre wõi walitjuse wahetus.

Sest mõtelge, kui täna kirjutakse wäljamaal:

„Eesti walitus lahkus ametist.“

homme: „Eesti ilma walituseta.“

Ja siis: „Eesti walitus kukutati.“

Üting nõnda edasi. Kas Eesti ei saa nii üle ilma tutawaks. Eesti „ei“ ja Eesti „ja“, Eesti „ei“ ja Eesti „ja“.

Wiimati paneb weel mõni Inglise wabrik oma paberostidele nimeks „Eesti“.

Ja mis de juret ja weel tahad?!

Jäeb sellega.

*

Näe, pahandatakse, et tööerakonnal ei ole mehi. Et üks mees peab mitut ministereiumi juhutama.

Mitte meeste puudus ei ole tööerakonnal, waid tööerakond tahab meie waewa wähenendada.

Enne oli sul mõni asi ajada, läksid ühte ministereiumi, seal ootasid ja kui jutule wõeti ja sind ära kuulati, öeldi — pöörake teise ministereiumi poole. See aga hoopis teises kohas. Ja seni kui sinna saad, on seal teejoomine läbi ja uksest kinni. Lähed järgmine päew. Siis too esimesest ministereiumist tunnistus, et kas sealt tõesti sind sinna juhutati. Tood selle, siis juhatakse edasi kolmandasse ministereiumi ja nii edasi, kuni ära wälid.

Aga kui üks ja seesama minister on korraga kaubandusminister, on tööstusminister, on teedeminister...

On sul mõne keerulise asjaga tema kui kaubandusministri juurde asja, tema kuulab sind ära ja ütleb: „Pöörake tööstusministri poole.“ Jätad head terwit, pöörad kanna peal ringi ja sõnad:

„Tere, herra tööstusminister.“

Juhatab teedeministri juurde — „Head terwit, tööstusminister!“ — kanna peal ringi ja — „Tere, teedeminister.“

Ei jooksmist, ei midagi.

Ja asjad jääwad niisama ajamata.

Oleme rääkind.

—o—

Mudistest. Endises kätt-kõrtsis ehk praeguses feltsi saalis tonkas keegi pikkelaulude ettekandja weidi talumatseist kaswanuid parunisi. Seda kuulis üks kaja werd tudeng ja wiskas koogitaldrekuga lauljat. Mammapojukese jõud oli aga wäike ja taldrek kukkus rahwa sekka, mille tagajärjel poltsei noore „diskusewiskaja“ kõrwupidi wälja wiis. Selle auks panid pärast noore tudengi mamma ja tanta pojakese auks kohwiõhtu toime ja papa ning kompanii löid tragi poisi rüütliks.

Sellesama külla tütarde wanemate keskel walitseb tõsine mure. Wabaarmastuse laialilagunemisega on noorisandate wiinapudelid wäga kokku kuiwanud. Selle wastu aga õitseda kompwekiwabrikantide äri wäga hästi.

Täähkist. Üks taluomanik otsib omale sulast, kes kirjutada ega lugeda ei oska. Sarnast meest on aga raske leida. Riiaast pakkus enmast küll keegi saklik, kuid selle tunnistus olnud juba 1886. aastal wälja antud ja seega mees üle pooleajaja aasta „otstahwkus“ olnud, mis premehele ei

meeldi. „Mõisnik“ on mures. Kirjaoskajaid kardab ta hullusti, sest need wõiwad „punaajeks“ minna ja raha ligi tükkida.

Silgulinna murh.

— Kahesuguse mõõduga mõõtmine on mõnelpool kolikambri rännanud. Piimaristijate ühisuses, hommiku tän. annab Iskproua Lange neile, kelle numbrilaud wõi näolapike tal rohkem meeldib — kannu nr. 1 seest, wõõrastele wõi winguwendadele nr. 2, ja nr. 3 seest jne., mis muidugi nagu kroonu tšekipiirituski parajaks „tembitud“, et kallile terwisele kahju ei teeks. Sabas seismine piimasaamist weel ei õigusta, antakse „müdinä“ peale, enne omad, siis wõõrad — Toitluspoe Popp lasseb jälle omadele leti alla kannutäied ära peita, mis üle jääb on tabasajajatele määratud. Asi nudi, eks? Wemmal.

— Kandiitoritel ja napsuga hangelbajatel on nüüd jõulud, sahkerdawad wõileiwa hinna eest suhkruru ja piirituse tšekka kokku — wähe matelt wendadelt.

Kilulinna salaurkad.

Henrik Saar'e (Jnts) romaan.

(Järg.)

Weretöö jälgurid.

Lindse lähed tuppä.

Mõistatus, kuhu jäi furnu, tundub tema meelest lahendatuna. Peremees teadis, et see loomaweri, siis pidi ta ka nägema, kui Lindse ta sireli põõsa alla wiis. Ja kui seda nägi, koristas ta selle ära, et mitte lärmi ei tõuseks, sest peremees oli wäga rahuarmastaja inimene.

Aga kas mitte tema ise tapja ei olnud? Mis ta muidu sest furnust wedas. Oleks teda nähtud, oleks tema kadunud olnud.

Ja kuhu ta pani selle furnu?

Lindse tundis uuesti südames pakitsust, õudset hirmu. Nagu kerkiks ähwardaw must pilw uuesti tema kohale.

Ikka kangemini ja kangemini tuikas süda... Ja ukse pihta koputati.

„Sisse!“

Lindse tundis, kuidas sõna lõpp ta suus suri.

Sisse astusid kaks noort erariides herrat.

„Meie oleme kriminaalist,“ seletasid nad.

„Siin peab elama murdwaras Habermann.“

„Ei ela,“ wastas Lindse külmas rahus furnu rinnaga.

Wõõrad kõnõsid toas ringi. Teine neist silmitses hoollega põrandat ja uksepiite, nagu otsiks ta seal mingisuguseid jälge.

„Miks siin tapeeti kratsitud?“ näitas ta käega ukse juurde seinale.

„Ma tapsin seal lutika ja sein sai määritud,“ seletas Lindse.

„Werega?“

„Ei. See lutikas oli näsjane ja must.“

Lindse tundis külma hõgi.

Wõõras kumardas ja nuusutas.

„Aga ei ole sugugi lutika haisu.“

„See ju ära ühes paberiga.“

Teine herra oli seni waatlenud ja silmitsend riideid. Nende juures ei leidnud ta midagi kahlast.

„Üks teie ülikond puudub,“ tähendas ta liis.

„See hall ülikond.“

„Selle müüsin ma eila täiturul maha.“

„Aga mina käisin ka eila seal ja mina teid ei näinud.“

„Wäga wõimalik. Ma sain ülikonnast kobe lahsti ja tuln tagasi.“

Läbiotsija peatas. Siis sõnas:

„Teie olete wäga hea waletaja, aga seekord see ei aita. Teie omas ruumis on ise tumistaja, kes teie wastu räägib.“

Nende sõnadega astus ta ahju juurde ja tõmbas ühe lahthäwa kiwi ära. Siis pistis ta käe lõõri ja wõttis wälja paberitükikesse, millelt luges:

„Siin elas ja tapeti murdwaras Habermann. Lindse teab kõik.“

„Mis te ütlete selle peale?“ küsis wõõras.

„Kui teil kõik see asi nii tuttaw, siis pidite küll minu äraoleku ajal siin korteris elama,“ seletas Lindse.

Wõõraste herrade näol läikis naeratus.

„Aga minu kodusoleku ajal ei ole siin küll kedagi tapetud ega ole ka siin mingisugune Habermann elanud.“

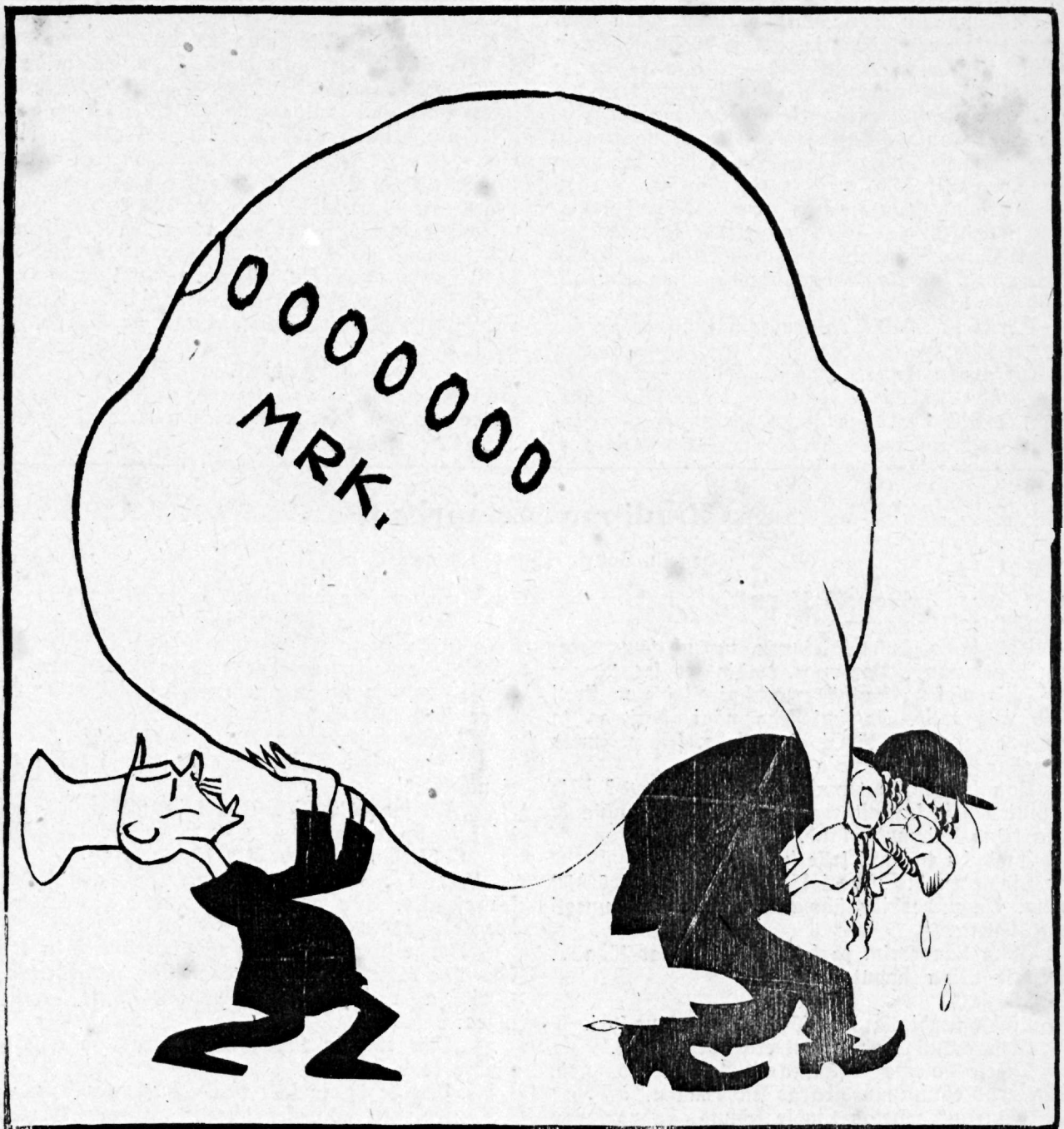
Wõõrad waatasid Lindsele poolpiskawalt otsa, nagu tahaks nad ütelda:

„Ära põikle, me teame kõik.“

Aga Lindse oli tardinu. Ja nagu läbipaistmatu.

(Järgneb.)

Gori joonistus.

Sots ja „rõhutud“ juudid.

Sots: „Raske on su koorem, armas Haimke! Luba, et ma kõik oma jõu selleks tarvitän, et su koormat kergitada.“

Ütles.

— „Jälle üks õnnetu wiina ohwer,“ ütles karstlane Wärnits, kui ta restoraanis „tipsutades“ wiinaklaasist uppunud kärbsse leidis.

— „Ei ole minu väärt,“ ütles Mulla Mats, kui ta tšekiwiina wälja purtskas.

— „Nagu pappimehe kalja asti,“ ütles Tuha Toomas, kui ta kusagil wabariigi ministeeriumi minnes, seal laua peal suure tindipoti nägi.

Weeguse Ets.